

חוק האזרחות: הצפדע שעלולה לחנוק את השמאל הציוני

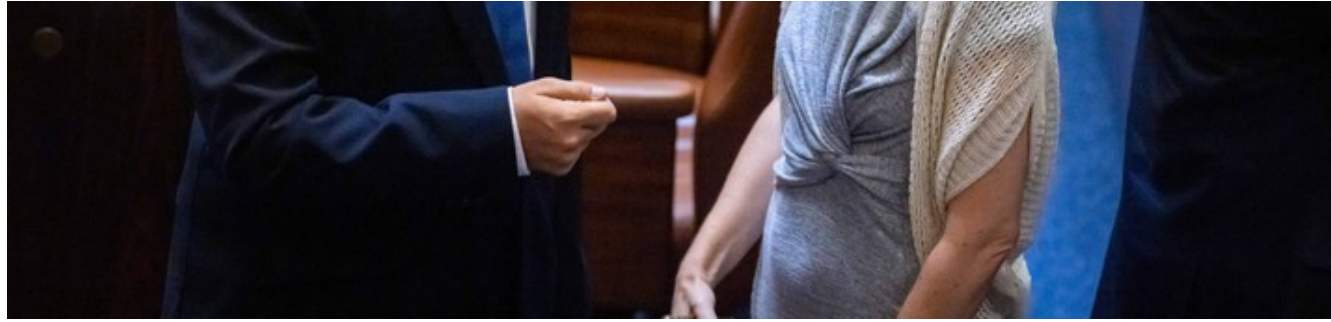
כניסתן של מפלגות שמאל לממשלה החדשה מחייבת ויתורים ופשרות, אבל תמיכה בחוק האזרחות תבהיר שאין לשמאל הזה קווים אדומים והכל נתון לסחר-מכר פוליטי. את החוק הזה אי אפשר לתקן או למתן. הוא רקוב מוסרית מהשורש

מאת: מיכאל ספרד 21.6.2021

אני שמח שהוקמה **ממשלה** שבנימין נתניהו לא עומד בראשה ושיש בה שרות ושרים ממרצ וממפלגת העבודה.

ברור לי לגמרי שהממשלה הזו לא מסוגלת, בהגדרה, לממש את ראיית העולם של חבריי ושלי, בוודאי תפיסתנו המדינית, וזה דבר רע מאוד כי תפיסה זו לא עוסקת בפרפראות אלא בשחרור של מיליוני בני אדם שמצויים עשורים ארוכים תחת **משטר אפרטהייד** דכאני. אבל אני גם מבין שצניחה לתהום שנמשכת שנים אינה מוחלפת בהעפלה לפסגה ברגע אחד, מבלי לעבור דרך שלב הכרחי של בלימת הנפילה.

חייבים להבחין בין ויתורים שאינם בלב הערכי לאלו שמהווים התקפה על עיקר העיקרים. תמר זנדברג ונפתלי בנט (אוליביה פיטוסי / פלאש 90)

ההצדקה היחידה משמאל לממשלת בנט-לפיד, לפיכך, לקוחה ממישור השיקום של כללי המשחק: הציפייה השמאלית היא שהממשלה החדשה תגדע את תהליך ההחרבה של זכויות המיעוט הפוליטי והעצמת האופי הסמכותני של השלטון; שהיא תעקור מן השורש את ההתייחסות לכל מי שמבקר את מדיניות הממשלה בנוגע לסכסוך הישראלי-פלסטיני כאל בוגדים וסוכנים זרים שיש להשתיקם ולהטיל עליהם סנקציות; שהיא תייצר משקל-נגד לפוליטיקה של ההסתה הגזענית נגד הציבור האזרחי הפלסטיני בישראל; וברור מאיליו שהיא בשום אופן לא תקדם פעולות שיעמיקו את הקיבוע של הכיבוש והאפרטהייד הישראלי בשטחים הפלסטינים.

כניסה של מפלגות המגדירות עצמן כשמאל לממשלה שבראשותה עומד איש ימין אידיאולוגי, ושר המשפטים שלה ושרת הפנים שלה הם שניהם מייצגים את הימין העמוק, המרושע והאכזרי, הוא רעיון שרק לפני כמה חודשים נשמע כהזיה והתמיכה בו משמאל ככפירה בעיקר. המצב הפוליטי והסכנות העצומות של הביזום הובילו לכך שבסך הכל, כך נדמה לי, קהל הבוחרים של השמאל הציוני תומך בצעד שעשו נציגיו. אבל קהל בוחרים הוא דבר הפכפך, ובסופו של דבר צדקת המהלך תוכרע בדיעבד כשיתברר האם הצליחו להוביל לעצירת התהליכים שהוזכרו.

השיחה מגיעה אליך

רוצה לקבל את מיטב הסיפורים של שיחה מקומית ישר למייל?
הניוזלטר השבועי שלנו הוא התשובה בשבילך.

כתובת האיימיל

שם מלא

עד כאן הדברים ברורים, ואם השמאל הציוני לא יצליח במשימות שתיארתי זה יוכיח בדיעבד שההחלטה להיכנס לממשלה הייתה מוטעית. אבל אני רוצה לטעון שיש סכנה גדולה יותר לשמאל שנובעת מכניסת ענפו הציוני לממשלה, והיא אינה נוגעת לשיקום כללי המשחק. הסכנה הגדולה ביותר נובעת מהאפשרות שבשם המטרות החשובות שתוארו לעיל, מנהיגות ומנהיגים של מפלגות השמאל בקואליציה, יקריבו ערכים שהם בליבת האידיאולוגיה של כבוד האדם, שהם במרכזו של הרעיון של שותפות פוליטית ערבית-יהודית אמיתית ובציר המרכזי של מה ששמאל אמור לקדם: שוויון.

כולם מדברים על הקולינריה של "בליעת צפרדעים" שהקואליציה החדשה אמורה להתמחות בה, ואינני מתכחש לכך שבכדי לשרש את הביזים נכון גם להקריב קורבנות פוליטיים. אבל עבור השמאל, יש צפרדעים שיתקעו בגרון ויחנקו אותו – אם להמשיך עם המטאפורה הבלתי טבעונית בעליל הזו. **הוראת השעה המתחדשת** המונעת איחוד משפחות בישראל עם בני/בנות זוג פלסטינים, אשר הארכת תוקפה אמורה היתה להעלות היום להצבעה **ונדחתה** עקב העדר רוב בקואליציה, היא דוגמא לחוק גזעני, בזוי שדוקר את ליבת השוויון האזרחי ושב ומזכיר לכל פלסטיני אזרח ישראל שהוא אזרח סוג ג' ושמדינתו נאבקת באהבה שלו. את החוק הזה אי אפשר לתקן, לשפץ או למתן. הוא פגום ורקוב מוסרית מהשורש.

הוראת השעה היא אולי המקרה הראשון אבל בוודאי שלא האחרון שבו יתקלו נציגי השמאל שבקואליציה בדרישה להפר את גרעין האני מאמין שלהם. הם חייבים לזכור כל העת שהכניסה לממשלה לא הייתה מטרה אלא כלי, אמצעי שנועד להרחיב את הצוהר לעבר שינוי כיוון מוחלט במדיניותה של מדינת ישראל בעתיד. הם חייבים להבחין בין ויתורים שאינם בלב הערכי לאלו שמהווים התקפה על עיקר העיקרים.

המשמעות של הצבעה של נציגי השמאל בעד חוק שכל כולו התקפה פראית על ערך השוויון וקידום תפיסה של עליונות יהודית - בכל גרסה המשמרת את עקרון היסוד שלו: אפליה המבוססת על המוצא הלאומי של בן/בת הזוג והפוגעת באופן ממוקד באזרחים פלסטינים - היא הרת גורל לא רק בשל חוסר המוסריות שלה, אלא בשל המסר שנילוה להצבעה כזו: שאין לשמאל הזה קווים אדומים והכל נתון לסחר-מכר פוליטי. שדבר לא קדוש. בנוסף, הצבעה של חברי וחברות כנסת של השמאל שבקואליציה בעד הארכת הוראת השעה ובעד חוקים ומדיניות מסוגו תקרע קרע עצום, אותו יהיה קשה מאוד לאחות, בין השמאל שבקואליציה לשמאל שמחוצה לו, כלומר - עם הרשימה המשותפת. איך הציבור הפלסטיני הישראלי יוכל לכרות ברית עם מי שהרימו ידם להמשך אפלייתם?

השמאל שבקואליציה חייב להתייחס לממשלה הזו כממשלת מעבר. מעבר מימין לשמאל. צריך להאמין בכך ולפעול בהתאם. ייתכן שבממשלה כזו הרבה פעמים לא יתאפשר לקדם ערכי שמאל, אבל ודאי שאסור לפגוע בהם. אחרת אולי הממשלה תחזיק מעמד זמן רב ממה שמנבאים לה, אבל במחיר של אדמה אידיאולוגית חרוכה באגף השמאלי שלה.

מיכאל ספרד הוא עורך-דין המתמחה במשפט זכויות האדם ומייצג ארגוני זכויות אדם, ארגוני שלום ואקטיביסטים פלסטינים וישראלים